

Test Booklet Code & No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्र.

D

Paper-II
PSYCHOLOGY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature)

(Name)

2. (Signature)

(Name)

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

Seat No.

(In words)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

MAY - 13216

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

☐	☐	☒	☐
A	B	C	D
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थीनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **50** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ्या करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

☐	☐	☒	☐
A	B	C	D
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटले अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनि मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

MAY - 13216/II—D

Psychology
Paper II
मानसशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. Profound anterograde amnesia results from accidental injury or surgical removal of the :</p> <p>(A) Hippocampus</p> <p>(B) Hypothalamus</p> <p>(C) Pituitary gland</p> <p>(D) Cerebellum</p> <p>2. Which one of the following problem-solving strategies, though time consuming guarantees solution ?</p> <p>(A) Algorithm</p> <p>(B) Heuristics</p> <p>(C) Study of the problem in parts</p> <p>(D) Trial and error</p>	<p>1. गंभीर उत्तरकालीक स्मृतीलोप हा कशाला अपघातातील जखम किंवा शस्त्रक्रियेद्वारा काढून टाकण्याचा परिपाक आहे ?</p> <p>(A) अश्वमीन</p> <p>(B) अधश्चेताक्षेपक</p> <p>(C) पियूषिका ग्रंथी</p> <p>(D) अनुमस्तिष्क</p> <p>2. पुढीलपैकी कोणती समस्या निराकरण स्ट्रॅटेजी, वेळखाऊ असली तरी उत्तराची खात्री देते ?</p> <p>(A) अल्गोरिदम</p> <p>(B) नवगामी</p> <p>(C) समस्येचे भागशः अध्ययन</p> <p>(D) प्रयत्न-प्रमाद</p>
--	--

3. Which of the following biochemical is central to the stress response ?

- (A) GH
- (B) MAO
- (C) GABA
- (D) ACTH

4. A person with moderate mental retardation has an IQ in the following range :

- (A) 20-35
- (B) 35-50
- (C) below 20
- (D) 50-70

5. A busy housewife may not be happy with the sudden arrival of guests, but instead of showing displeasure she may be too hospitable to them. This defence mechanism is called :

- (A) Reaction formation
- (B) Displacement
- (C) Compensation
- (D) Projection

3. ताणाला अनुक्रिया देण्यात कोणत्या जीवरसायनाची महत्त्वाची भूमिका आहे ?

- (A) GH
- (B) MAO
- (C) GABA
- (D) ACTH

4. मॉडरेट मतिमंदत्व असलेल्या व्यक्तीचा बुद्ध्यांक ह्या दरम्यात असतो :

- (A) 20-35
- (B) 35-50
- (C) 20 च्या खाली
- (D) 50-70

5. पाहुण्यांच्या आगंतुक येण्यामुळे घरात व्यस्त असणारी स्त्री कदाचित आनंदित झाली नसेल, परंतु तरीही नाराजी न दाखवता ती चांगला पाहुणचार करते. या संरक्षण यंत्रक्रियास काय म्हणतात ?

- (A) प्रतिक्रिया घडण
- (B) विस्थापन
- (C) प्रतिपूरण
- (D) प्रक्षेपण

6. A test has mean of 40 and standard deviation of 8. If the scores are normally distributed, what would be the percentile rank of 48 ?

- (A) 60
- (B) 68
- (C) 84
- (D) 90

7. Which of the following is *not* a neurotransmitter ?

- (A) Acetylcholine
- (B) Serotonin
- (C) Dopamine
- (D) Prolactin

6. एका चाचणीचा मध्य 40 व प्रमाण विचलन 8 आहे. प्राप्तांकाचे वितरण प्रसामान्य असल्यास, 48 या प्राप्तांकाचा शतमकी गुणानुक्रम काय असेल ?

- (A) 60
- (B) 68
- (C) 84
- (D) 90

7. खालील कोणते द्रव्य चेतापारेषक नाही ?

- (A) एसेटिलकोलीन
- (B) सेरोटोनिन
- (C) डोपामीन
- (D) प्रोलॅक्टिन

8. The monocular cue to distance in perspective drawings is :

- (A) Linear perspective
- (B) Aerial perspective
- (C) Gradient texture
- (D) Height in the horizontal plane

9. Which of the following is a correct learning acquisition sequence ?

- (A) Drive—cue—response—reinforcement
- (B) Cue—drive—response—reinforcement
- (C) Cue—response—drive—reinforcement
- (D) Drive—response—cue—reinforcement

8. परिदृष्य चित्रात अंतरासाठी एकनेत्रीय सूचक कोणता आहे ?

- (A) रेखीय परिदृष्य
- (B) अंतरिक्षीय परिदृष्य
- (C) प्रवणक पोत
- (D) क्षितीज समांतर पृष्ठभागातील उंची

9. खालीलपैकी कोणता अध्ययनसंपादन क्रम बरोबर आहे ?

- (A) प्रचोदना—संकेत—अनुक्रिया—
प्रबलीकरण
- (B) संकेत—प्रचोदना—अनुक्रिया—
प्रबलीकरण
- (C) संकेत—अनुक्रिया—प्रचोदना—
प्रबलीकरण
- (D) प्रचोदना—अनुक्रिया—संकेत—
प्रबलीकरण

10. The working memory is markedly affected by :

- (A) Attention
- (B) Motivation
- (C) Emotion
- (D) Interest

11. In Guilford's model of problem solving, which of the following occurs first ?

- (A) Input
- (B) Filtering
- (C) Cognition
- (D) Production

10. कार्यरत स्मृतीवर परिणाम करणारा घटक कोणता ?

- (A) अवधान
- (B) प्रेरणा
- (C) भावना
- (D) अभिरुची

11. समस्या परिहाराच्या गिलफर्ड यांच्या सिद्धांतात खालीलपैकी कोणते प्रथम घडते ?

- (A) माहिती घेणे
- (B) गाळणी लावणे
- (C) बोधन
- (D) प्रोडक्शन

12. Which of the following statements regarding achievement motivation are true ?

- (1) It is a stable learned characteristic in which satisfaction is obtained by striving for excellence
- (2) People with high on need for achievement seek out situations in which they compete with some standard of excellence
- (3) People with high n-Ach do not choose such tasks in which success is unlikely
- (4) People with high n-Ach tend to be motivated primarily by a desire to avoid failure

Codes :

- (A) (2), (3), (4) only
- (B) (1), (3), (4) only
- (C) (1), (2), (4) only
- (D) (1), (2), (3) only

12. संपादन प्रेरणेबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने खरी आहेत ?

- (1) संपादनप्रेरणा अध्ययनार्जित स्थिर गुण-वैशिष्ट्य आहे, ज्यामध्ये उत्कृष्टतेच्या पराकाष्ठेमुळे आनंद प्राप्त होतो
- (2) संपादन प्रेरणा उच्चदर्जाची असलेल्या व्यक्ती योग्य परिस्थिती शोधून सर्वोत्कृष्टतेच्या दर्जाशी स्पर्धा करण्याचा प्रयत्न करतात
- (3) ज्या लोकांची संपादनप्रेरणा उच्चदर्जाची आहे, ते ज्यात यशाची असंभाव्यता आहे, अशी कार्ये निवडत नाही
- (4) ज्या लोकांची संपादनप्रेरणा उच्चदर्जाची आहे, ते अपयश टाळण्याच्या इच्छेने मुख्यत्वे प्रेरित झालेले असतात

कूट :

- (A) (2), (3), (4) फक्त
- (B) (1), (3), (4) फक्त
- (C) (1), (2) (4) फक्त
- (D) (1), (2), (3) फक्त

13. Sternberg identified three kinds of components of intelligence. They are :

- (A) Alpha components, beta components, meta components
- (B) Meta components, performance components, ability acquisition components
- (C) Knowledge acquisition components, skill acquisition components, ability acquisition components
- (D) Meta components, performance components, knowledge acquisition components

14. On the Rorschach test, an M score would be scored under :

- (A) Location
- (B) Determinants
- (C) Content
- (D) Form level

13. स्टर्नबर्गने सांगितलेले बुद्धिमत्तेचे तीन घटक, ते तीन घटक म्हणजे :

- (A) अल्फा घटक, बिटा घटक, मेटा घटक
- (B) मेटा घटक, कृती घटक, क्षमता-संपादन घटक
- (C) ज्ञान-संपादन घटक, कौशल्य-संपादन घटक, क्षमता-संपादन घटक
- (D) मेटा घटक, कृती घटक, ज्ञान-संपादन घटक

14. रोर्शा चाचणीत 'एम' हा स्कोअर पुढीलपैकी कोणत्या विभागात येतो ?

- (A) लोकेशन
- (B) डिटरमिनेंट्स
- (C) कॉन्टेन्ट
- (D) फॉर्म लेव्हल

15. A newly developed extraversion scale was correlated with the extraversion scale of the Eysenck Personality Questionnaire. The sample size was 400. The obtained correlation of 0.22 was found to be significant at .01 level. This provides evidence for :

- (A) Satisfactory parallel form reliability
- (B) Unsatisfactory parallel form reliability
- (C) Satisfactory concurrent validity
- (D) Unsatisfactory concurrent validity

15. एक नवविकसित बहिर्मुखता चाचणी आणि आयझेंक पर्सनलिटी क्वेश्चनेअरमधील बहिर्मुखता स्केल यांमध्ये सहसंबंध काढण्यात आला. नमुनागटात 400 व्यक्ती होते. मिळालेला 0.22 हा सहसंबंध सांख्यिकीयदृष्ट्या लक्षणीय होता. हा पुढीलपैकी कसला पुरावा आहे ?

- (A) समाधानकारक पर्यायी रूप विश्वसनीयता
- (B) असमाधानकारक पर्यायी रूप विश्वसनीयता
- (C) समाधानकारक समवर्ती वैधता
- (D) असमाधानकारक समवर्ती वैधता

16. Split brain studies are possible due to surgeries for intractable epilepsy which sever the :

- (A) Superior colliculi
- (B) Corpus callosum
- (C) Cingulate gyrus
- (D) Central canal

17. According to Biederman's 'recognition by components' theory of perception, edges have the following invariant properties :

- (1) Curvature
- (2) Co-termination of light shade
- (3) Symmetry
- (4) Collinearity

Select the correct option from the codes given below :

Codes :

- (A) (1), (3) and (4) only
- (B) (2), (3) and (4) only
- (C) (1), (2) and (3) only
- (D) (1), (2) and (4) only

16. खंडित मस्तिष्क अभ्यास, हे आपस्मारीच्या शल्यक्रियेमध्ये संभवतात. त्यात काय खंडित होते ?

- (A) सुपीरिअर कॉलिक्व्यूली
- (B) कॉर्पस कॅलोसम्
- (C) सिंग्युलेट गायरस
- (D) सेंट्रल कॅनल

17. बीडरमनच्या 'रेकगनिशन बाय कंपोनेंटस्' उपपत्तीनुसार कडांना खालील गुण कायमस्वरूपी असतात :

- (1) वक्रता
- (2) धूसर प्रकाशाचा एकत्रित अंत
- (3) सममिती
- (4) सहरेखीयता

खाली दिलेल्या कूटातील योग्य पर्याय निवडा :

कूट :

- (A) (1), (3) व (4) फक्त
- (B) (2), (3) व (4) फक्त
- (C) (1), (2) व (3) फक्त
- (D) (1), (2) व (4) फक्त

18. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Name of the Schedule)

- (P) Fixed Ratio
- (Q) Fixed Interval
- (R) Variable Interval
- (S) Variable ratio

List II

(Responses)

- (1) Rat learns not to respond at the beginning of the interval and only starts responding towards the end of the interval
- (2) Produces slow but consistent responding
- (3) A rat will respond rapidly until the reinforcer is delivered
- (4) Produces high rate of rapid and constant responding

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (3) (1) (2) (4)
- (B) (4) (2) (1) (3)
- (C) (2) (4) (3) (1)
- (D) (1) (3) (4) (2)

18. यादी I आणि यादी II जोडा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे योग्य उत्तर द्या :

यादी I

(सारणीचे नाव)

- (P) स्थिर गुणोत्तर
- (Q) स्थिर कालांतरी
- (R) परिवर्तनीय कालांतरी
- (S) परिवर्तनीय गुणोत्तर

यादी II

(प्रतिक्रिया)

- (1) प्रारंभी उंदीर अनुक्रिया इंटरव्हलच्या द्यायची नाही असे शिकतो आणि इंटरव्हलच्या शेवटी अनुक्रिया द्यायला सुरू करतो
- (2) हळू पण सातत्याने अनुक्रिया देतो
- (3) प्रबलक दिले जाईपर्यंत उंदीर वेगाने अनुक्रिया देईल
- (4) अधिक वेगाने आणि स्थिरपणे अनुक्रिया देतो

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (3) (1) (2) (4)
- (B) (4) (2) (1) (3)
- (C) (2) (4) (3) (1)
- (D) (1) (3) (4) (2)

19. Which of the following statements is correct for Craik and Lockhart Model of memory ?

- (A) Memory consists of one system
- (B) Deep processing would lead to long term forgetting
- (C) There is no independent way of distinguishing between shallow and deep processing
- (D) Central executive guides deep processing

20. 'Mental Set' means

- (A) Arriving at conclusion without conscious awareness
- (B) Using the solution persistently that has worked in the past
- (C) Sudden realization of solution to a problem
- (D) Viewing objects in their functional and customary way

19. क्रेक आणि लॉकहर्टच्या स्मृती प्रारूपासाठी खालीलपैकी कोणते विधान अचूक आहे ?

- (A) स्मृतीमध्ये एकच यंत्रणेचा समावेश होतो
- (B) दीर्घकालीन विस्मरणासाठी (खोलवर) सखोल संस्करण पुढाकार घेऊ शकते
- (C) उथळ आणि सखोल संस्करणामधील भेद करण्यासाठी कोणताही स्वतंत्र मार्ग नाही
- (D) सखोल संस्करणास केंद्रीय नियंत्रक मार्गदर्शन करते

20. मानसिक न्यास म्हणजे :

- (A) अजाणतेपणाने अनुमानापर्यंत पोहचणे
- (B) भूतकाळात नेहमीच उत्तर देणारी कृती वापरणे
- (C) समस्येचे उत्तर अचानक लक्षात येणे
- (D) कार्यात्मक आणि प्रचलित दृष्टिने वस्तूंकडे पाहणे

21. Papez discovered the neural mechanism of emotion known as "Papez circuit". This involved the connection of :

- (1) Cingulate cortex
- (2) Hypothalamus
- (3) Reticular formation
- (4) Corpus Collosum

Select the correct option from the codes given below :

Codes :

- (A) (1) and (4) only
- (B) (1) and (3) only
- (C) (2) and (3) only
- (D) (3) and (4) only

22. Conscientiousness and Agreeableness scales in the NEO-PI-R are :

- (A) Uncorrelated with Eysenck's psychoticism
- (B) Positively correlated with Eysenck's psychoticism
- (C) Negatively correlated with Eysenck's psychoticism
- (D) Uncorrelated with each other

21. पॅपेझने भावनेची चेतनी यंत्रणा शोधली. तिला पॅपेझचे परिपथ असे म्हणतात. ह्यात पुढीलपैकी कोणी अनुबंधक समाविष्ट आहेत ?

- (1) मेखलित बाह्यक
- (2) अधश्चेताक्षेपक
- (3) जालरचना बंध
- (4) महासंयोजी पिंड

खाली दिलेल्या कूटातील योग्य पर्याय निवडा :

कूट :

- (A) (1) आणि (4) फक्त
- (B) (1) आणि (3) फक्त
- (C) (2) आणि (3) फक्त
- (D) (3) आणि (4) फक्त

22. कॉंशिसन्शयनेस् व अॅग्रीएबलनेस् या NEO-PI-R मधील दोन मापनी :

- (A) आयझेंकच्या सायकॉटिसिझम्शी सहसंबंधित नाहीत
- (B) आयझेंकच्या सायकॉटिसिझम्शी धनात्मकरित्या सहसंबंधित आहेत
- (C) आयझेंकच्या सायकॉटिसिझम्शी ऋणात्मकरित्या सहसंबंधित आहेत
- (D) परस्पराशी सहसंबंधित नाहीत

23. The membrane potential in the neuron is due to :
- (A) Chlorine and zinc ions
(B) Calcium and chlorine ions
(C) Zinc and sodium ions
(D) Sodium and potassium ions
24. Which Gestalt principle is primarily applied while using camouflage ?
- (A) Proximity
(B) Similarity
(C) Closure
(D) Contour integration
25. Which of the following reinforcement schedule is the most resistant to extinction ?
- (A) Fixed ratio schedule
(B) Fixed interval schedule
(C) Variable ratio schedule
(D) Fixed interval schedule with limited hold

23. चेतनपटल विभव कशामुळे होते ?
- (A) क्लोरीन व झिंक आयन
(B) कॉल्शियम व क्लोरीन आयन
(C) झिंक व सोडियम आयन
(D) सोडियम व पोटॅशियम आयन
24. छद्मावरणाचा वापर करताना समष्टीचे कोणते तत्त्व मुख्यत्वे वापरले जाते ?
- (A) समीपता
(B) समानता
(C) बंदीस्तपणा
(D) बाह्यरेखा एकात्मीकरण
25. खालीलपैकी प्रबलन सारणीमध्ये कशात कमीतकमी विलोपन होते ?
- (A) स्थिर गुणोत्तर अनुसूची
(B) स्थिर कालांतर अनुसूची
(C) परिवर्ती गुणोत्तर अनुसूची
(D) सीमित प्रभावासह स्थिर कालांतर अनुसूची

26. Match List I with List II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I

(Models)

- (P) Exemplar Model
- (Q) Associative Network Model
- (R) Attribute Model
- (S) Prototype Model

List II

(Features)

- (1) Concepts are represented by the nodes
- (2) Concepts are understood by the implied characteristics
- (3) Concepts are represented by the abstraction of characteristic features
- (4) Concepts are represented as specific instances

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (2) (3) (4) (1)
- (C) (3) (4) (1) (2)
- (D) (4) (1) (2) (3)

26. यादी I आणि यादी II यांच्या जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे योग्य उत्तर द्या :

यादी I

(प्रारूपे)

- (P) एकझाम्पलर प्रारूप
- (Q) साहचर्यात्मक जालीय प्रारूप
- (R) अंगभूत गुण प्रारूप
- (S) आदिरूप प्रारूप

यादी II

(वैशिष्ट्ये)

- (1) संकल्पनांचे प्रतिनिधित्व 'नोडस्' द्वारे होते
- (2) संकल्पनांचे अर्थ गुणरोपण प्रक्रियेद्वारे होते
- (3) संकल्पनांचे प्रतिनिधित्व गुणवैशिष्ट्यांच्या अमूर्तीकरणाद्वारे होते
- (4) विशिष्ट घटनां संकल्पनांचे प्रतिनिधित्व करतात

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (2) (3) (4) (1)
- (C) (3) (4) (1) (2)
- (D) (4) (1) (2) (3)

27. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Reasoning type)

- (P) Inductive
- (Q) Deductive
- (R) Conditional
- (S) Heuristic

List II

(Examples)

- (1) Deciding that a person who wears a calculator on his belt does not like parties
- (2) If the mother smiles, then the baby smiles; if the mother does not smile, the baby does not smile
- (3) All cats purr. Pita purrs, therefore Pita is a cat
- (4) You know that dogs that are foaming at the mouth and have glazed eyes may be rabid. You meet a dog at the street that appears foaming at the mouth and you conclude that dog is rabid

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (2) (1)
- (C) (2) (3) (1) (4)
- (D) (4) (1) (3) (2)

27. यादी I आणि यादी II च्या जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे योग्य उत्तर द्या :

यादी I

(युक्तिवाद प्रकार)

- (P) विगमनात्मक विचार
- (Q) निगमनात्मक विचार
- (R) अवलंबी विचार
- (S) नवगामी

यादी II

(उदाहरणे)

- (1) जी व्यक्ती कमरेच्या पट्ट्याला कॅलक्युलेटर लावते, त्याला समारंभ आवडत नाही असे ठरविणे
- (2) जर आई हसली तर बाळ हसते, जर आई हसत नाही तर बाळही हसत नाही
- (3) सर्व मांजरी म्याव करतात, पिटा म्याव करतो, म्हणून पिटा मांजर आहे
- (4) ज्या कुत्र्यांच्या तोंडाला फेस आहे आणि डोळे चमकदार आहेत म्हणजे ते कुत्रे पिसाळलेले आहे असे तुम्हाला माहित आहे. रस्त्यात तुम्हाला एक कुत्रा दिसतो त्याच्या तोंडाला फेस आहे यावरून तो कुत्रा पिसाळलेला आहे असे तुम्ही मानता

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (2) (1)
- (C) (2) (3) (1) (4)
- (D) (4) (1) (3) (2)

28. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Thirst type/receptors)

- (P) Osmotic Thirst
- (Q) Osmoreceptors
- (R) Hypovolemic Thirst
- (S) Baroreceptors

List II

(Mechanism)

- (1) Thirst occurs when the solute concentration of extracellular fluid increases
- (2) Thirst occurs when the intravascular fluid decreases
- (3) Detect changes in the concentration of the interstitial fluid
- (4) Detect blood pressure

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (4) (3) (2)
- (B) (2) (3) (4) (1)
- (C) (1) (3) (2) (4)
- (D) (4) (2) (1) (3)

28. यादी I आणि यादी II यांच्या जोडा लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे योग्य उत्तर द्या :

यादी I

(तृषाप्रकार/ग्राही)

- (P) ऑसमॉटिक तृषा
- (Q) परासरणग्राही
- (R) हायपोव्हॅलेमीक तृषा
- (S) भारग्राही

यादी II

(यंत्रणा)

- (1) जेव्हा सोल्यूट एकत्रीकरणामुळे बाह्यपेशीय द्रवामध्ये वाढ होते तेव्हा तृषा जाणवते
- (2) जेव्हा रक्तांतर्गत द्रव कमी होतो तेव्हा तृषा जाणवते
- (3) इन्टेरास्टीलीयल द्रवाचे एकत्रीकरणातील बदलाची नोंद घेतात
- (4) रक्तदाबाची नोंद घेतात

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (4) (3) (2)
- (B) (2) (3) (4) (1)
- (C) (1) (3) (2) (4)
- (D) (4) (2) (1) (3)

29. Research on heritability of intelligence suggests that :

- (A) heritability is more important for achievement than for cognitive abilities
- (B) The effects of common environment and specific environment count for very little on the variability in achievement scores
- (C) Common environment has the most important influence on achievement scores
- (D) Common environment is the most important influence on cognitive scores

30. Which of the following tests simultaneously assess the personality disorders and the validity of respondents answers ?

- (A) MPI
- (B) MCMI and MMPI
- (C) MBTI and MPI
- (D) NEO-PI-R and MBTI

29. बुद्धिमत्तेच्या वंशागमक्षमतेविषयीचे संशोधन सूचित करते की :

- (A) वंशागमक्षमता ही बोधनिक क्षमतांपेक्षा संपादनात जास्त महत्त्वाची असते
- (B) सामान्य परिवेश व विशिष्ट परिवेश यांचा संपादन प्राप्तांकातील प्रचरणात अगदी नगण्य परिणाम दिसतो
- (C) सामान्य परिवेशाचा संपादन प्राप्तांकावर मोठा, लक्षणीय परिणाम दिसतो
- (D) सामान्य परिवेशाचा बोधनिक प्राप्तांकावर लक्षणीय प्रभाव दिसतो

30. खालील कोणत्या चाचण्या एकाचवेळी व्यक्तिमत्त्व विकृतींचे मूल्यांकन करतात व उत्तरांची वैधता देखील तपासतात ?

- (A) एम्.पी.आय.
- (B) एम्.सी.एम.आय. आणि एम.एम.पी.आय.
- (C) एम.बी.टी.आय. आणि एम.पी.आय.
- (D) निओ-पी.आय-आर. आणि एम.बी.टी. आय.

31. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Test)

- (P) EPQ-R
- (Q) NEO-PI-3
- (R) EPPS
- (S) STAI

List II

(Trait/Dimension Assessed)

- (1) Openness to experience
- (2) State anxiety
- (3) Psychoticism
- (4) Achievement need

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (3) (2) (4)
- (B) (3) (1) (2) (4)
- (C) (1) (3) (4) (2)
- (D) (3) (1) (4) (2)

31. यादी I आणि यादी II यांच्या जोड्या लावा आणि त्या खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे योग्य उत्तर द्या :

यादी I

(चाचणी)

- (P) EPQ-R
- (Q) NEO-PI-3
- (R) EPPS
- (S) STAI

यादी II

(मापित गुणवैशिष्ट्ये/आयाम)

- (1) Openness to experience
- (2) State anxiety
- (3) Psychoticism
- (4) Achievement need

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (3) (2) (4)
- (B) (3) (1) (2) (4)
- (C) (1) (3) (4) (2)
- (D) (3) (1) (4) (2)

32. Experimental evidence for subliminal perception can be provided by :

- (A) Increase in sales of subliminally advertised products
- (B) Failure to report conscious awareness of stimulus
- (C) Ability to make accurate forced choice decisions above chance level
- (D) Use of event related potentials (ERPs)

33. What were the measures of conditioned response (CR) in Pavlovian conditioning experiment ?

- (A) Response amplitude
- (B) Response novelty
- (C) Response latency
- (D) Response recovery

32. अवसीमीय संवेदनाला प्रायोगिक आधार पुढील प्रकारे मिळू शकेल :

- (A) अवसीमीय पद्धतीने जाहिरात केलेल्या वस्तुंच्या विक्रीत वढत
- (B) उद्दीपकाची जाणीव झाल्याचे सांगण्यात अपयश
- (C) सक्ती-निवड तंत्र वापरून संभवापेक्षा जास्त प्रमाणात योग्य निर्णय घेण्याची क्षमता
- (D) इव्हेंट रिलेटिड पोटेन्शियलचा वापर

33. पॅव्हलॉव्हच्या अभिसंधान प्रयोगात अभिसंधीत अनुक्रियेची मापके कोणती होती ?

- (A) अनुक्रिया दोलविस्तार
- (B) अनुक्रिया नाविन्य
- (C) अनुक्रिया सुप्ती
- (D) अनुक्रिया पुनःप्राप्ती

34. A person has a plan to do several tasks during the next week, e.g. to write a letter, consult a doctor, read a book etc. What type of memory he has to be engaged in ?

- (A) Episodic
- (B) Procedural
- (C) Autobiographical
- (D) Prospective

35. List the typical stages of creative thinking in the correct order.

- (A) Preparation, incubation, verification, orientation and illumination
- (B) Verification, illumination, incubation, orientation and preparation
- (C) Orientation, preparation, illumination, incubation and verification
- (D) Orientation, preparation, incubation, illumination and verification

34. एका व्यक्तीने पुढील आठवड्यात अनेक कामे करावयाचे नियोजन केले आहे. उदा. पत्र लिहिणे, डॉक्टरांशी सल्ला घेणे, पुस्तक वाचणे इ. यामध्ये कोणत्या प्रकारची स्मृती कार्यरत असू शकेल ?

- (A) प्रासंगिक
- (B) कार्यपद्धतीविषयक
- (C) आत्मचरित्रात्मक
- (D) भविष्यात्मक

35. सर्जनशिलता विचारप्रक्रियेमधील टप्प्यांचा नेमका क्रम सांगा :

- (A) पूर्वतयारी, अंतःपोषण, पडताळणी, अभिमुखता आणि सुस्पष्टता
- (B) पडताळणी, सुस्पष्टता, अंतःपोषण, अभिमुखता आणि पूर्वतयारी
- (C) अभिमुखता, पूर्वतयारी, सुस्पष्टता, अंतःपोषण आणि पडताळणी
- (D) अभिमुखता, पूर्वतयारी, अंतःपोषण, सुस्पष्टता आणि पडताळणी

36. The vineland social maturity scale measures :

- (A) SQ
- (B) MQ
- (C) PIQ
- (D) VIQ

37. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Components)

- (P) Products
- (Q) Content
- (R) Mental operations
- (S) Dimensions of intellect

List II

(Descriptions)

- (1) Cognition, memory, evaluation, divergent production, convergent production
- (2) $4 \times 5 \times 6$ cube
- (3) The result of bringing some mental ability on content
- (4) Visual, auditory, figural, symbolic, semantic, behavioural

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (3) (2) (4)
- (B) (4) (2) (3) (1)
- (C) (3) (4) (1) (2)
- (D) (2) (1) (4) (3)

36. व्हाइन्लॅंड सोशल मॅच्यूरिटी स्केल ह्याचे मापन करते :

- (A) एस.क्यू.
- (B) एम.क्यू.
- (C) पी.आय.क्यू.
- (D) व्ही.आय.क्यू.

37. यादी I आणि यादी II यांच्या जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे योग्य उत्तर द्या :

यादी I

(घटक)

- (P) उत्पादित
- (Q) आशय
- (R) मानसिक प्रक्रिया
- (S) बुद्धिमत्तेचे घटक

यादी II

(वर्णन)

- (1) बोधन, स्मृती, मूल्यांकन, बहुलक्षी उत्पादन, संलक्षी उत्पादन
- (2) $4 \times 5 \times 6$ क्यूब
- (3) आशय विषयक काही मानसिक क्षमता वापरल्याचा परिणाम
- (4) दृक, श्रवण, आकृतिक, प्रतीकात्मक, अर्थपर, वर्तनात्मक

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (1) (3) (2) (4)
- (B) (4) (2) (3) (1)
- (C) (3) (4) (1) (2)
- (D) (2) (1) (4) (3)

38. While computing inter-item correlations in an ability test, which one of the following should be preferred ?
- (A) Biserial correlation
(B) Phi correlation
(C) Point biserial correlation
(D) Spearman rank order correlation
39. The vagus nerve does not regulate this function :
- (A) Taste
(B) Laryngeal control
(C) Neck sensations
(D) Hearing
40. In classical conditioning learning is evident when a :
- (A) Stimulus automatically produces a response without a prior history of experiences
(B) Stimulus which did not initially produce a response now elicits that response
(C) Spontaneously emitted responses increase in frequency as a result of its consequences
(D) Subjects repeat an action they have observed in another if praised for it
38. क्षमता चाचणीच्या चाचणी-प्रश्नांमधील सहसंबंध काढतांना पुढीलपैकी काय वापरावे ?
- (A) द्विश्रेणी सहसंबंध
(B) फाय गुणांक
(C) बिंदू द्विश्रेणिक सहसंबंध
(D) स्पिरमनचा गुणानुक्रम सहसंबंध
39. व्हेगस चेता हे पुढीलपैकी कोणत्या कार्याचे नियमन करत नाही ?
- (A) चव
(B) स्वरयंत्राचे नियंत्रण
(C) मानेचे वेदन
(D) श्रवण
40. अभिजात अभिसंधानात, अध्ययन स्पष्ट दिसते जेव्हा :
- (A) अनुभवाचा प्रारंभिक इतिहास नसताना उद्दीपक स्वयंचलीतपणे अनुक्रिया निर्माण करतो
(B) जो उद्दीपक सुरुवातीला अनुक्रिया निर्माण करू शकत नव्हता, आता मात्र अनुक्रिया देतो
(C) परिणामाचा परिपाक म्हणून उत्स्फूर्तपणे दिल्या जाणाऱ्या अनुक्रियांची वारंवारीता वाढू लागते
(D) जर स्तुती केली तर प्रयुक्त इतर ठिकाणी निरीक्षण केलेली कृती पुन्हा-पुन्हा करतात

Question Nos. 41 to 45 :

In the following questions, each question has two statements —

Assertion (A) and Reason (R). Read each question carefully and decide whether Assertion and Reason are individually correct or not, and if they are correct, whether the Reason is a valid explanation of the Assertion. For each question, before the corresponding question number, indicate your answer using the following codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

प्रश्न क्र. 41 ते 45 :

खालील प्रश्नांमध्ये, प्रत्येक प्रश्नात दोन वाक्ये आहेत —

एक विधान (Assertion or A) व कारण (Reason or R). प्रत्येक प्रश्न काळजीपूर्वक वाचा. विधान आणि कारण स्वतंत्रपणे बरोबर आहेत की नाही ते ठरवा, आणि ती बरोबर असतील तर कारण हे विधानाचे यथार्थ स्पष्टीकरण आहे का ते ठरवा. प्रत्येक प्रश्नासाठी त्याच्या योग्य प्रश्नक्रमांकासमोर खालील संकेतन वापरून आपले उत्तर दर्शवा :

- (A) विधान (A) व कारण (R) दोन्ही सत्य आहेत व कारण (R) हे विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) विधान (A) व कारण (R) दोन्ही सत्य आहेत पण कारण (R) हे विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) विधान (A) सत्य आहे पण कारण (R) चूक आहे
- (D) विधान (A) चूक आहे पण कारण (R) सत्य आहे

41. **Assertion (A) :**

Studies have shown that continued conflict deteriorates physical health.

Reason (R) :

A frequent outcome of prolonged stress is the production of gastric ulcers.

42. **Assertion (A) :**

Those personality theorists who follow factor analytic methodology and want to focus on second-order factors do not rotate first-order factors by oblique rotation methods.

Reason (R) :

Oblique rotations give correlated factors.

43. **Assertion (A) :**

While computing the scale values of attitude items by the method of equal appearing intervals, median is usually employed as a measure of scale value.

Reason (R) :

The distribution of categories assigned to several items is not normal.

41. **विधान (A) :**

अभ्यासानुसार असे दिसते की सततचा संघर्ष शारीरिक आरोग्य बिघडविते.

कारण (R) :

दीर्घकालीन ताण बरेचदा जठरव्रण निर्माण करते.

42. **विधान (A) :**

व्यक्तिमत्त्व मानसशास्त्रात गुणवैशिष्ट्ये प्रारूपात काम करणारे व घटक विश्लेषणपद्धती वापरून द्वितीय स्तरीय घटकांवर भर देणारे संशोधक, प्रथम स्तरीय घटकांचे तिर्यक पद्धतीने चक्रावर्तन करत नाहीत.

कारण (R) :

तिर्यक चक्रावर्तन सहसंबंधित घटक देते.

43. **विधान (A) :**

अभिवृत्ती विधानांच्या श्रेणीमूल्यांचे समदर्शी अंतराल पद्धतीने मापन करतांना सामान्यतः मध्यकाचा (median) श्रेणीमूल्य म्हणून वापर होतो.

कारण (R) :

बऱ्याच विधानांना दिलेल्या प्रवर्गांचे वितरण प्रसामान्य नसते.

44. **Assertion (A) :**

Dopamine release is triggered in addictions at the time a dose is expected but omitted.

Reason (R) :

Dopamine system responds to the unpredictability of rewards.

45. **Assertion (A) :**

It is difficult to assess creativity in traditional personnel selection tests using multiple choice questions (MCQ) format.

Reason (R) :

Creativity is related to intelligence but not with personality.

Instructions for questions 46 to 50 :

Read the following paragraph and answer the *five* questions that follow :

Paragraph : A researcher in psychology of stress hypothesized that the stress would adversely affect the performance on mental tasks. One hundred and fifty subjects, 75 boys and 75 girls, studying in the twelfth standard, in the age range of 17 to 19 years were employed in the study. All the

44. **विधान (A) :**

व्यसनाधीन व्यक्तीला 'डोज्' अपेक्षित असतो, पण मिळत नाही, अशावेळी डोपामिन प्रवाहित होते.

कारण (R) :

प्रतिफल अनिश्चित असलेल्या परिस्थितीला डोपामिन संरचना अनुक्रिया देते.

45. **विधान (A) :**

बहुपर्यायी प्रश्न वापरणाऱ्या परंपरागत कर्मचारी निवड चाचण्यांनी सर्जनशीलतेचे मापन करणे अवघड आहे.

कारण (R) :

सर्जनशीलता ही बुद्धिमत्तेशी संबंधित आहे परंतु व्यक्तिमत्त्वाशी संबंधित नाही.

सूचना प्रश्न क्र. 46 ते 50 साठी सूचना :

पुढील परिच्छेद वाचा व तत्संबंधी पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या :

परिच्छेद : ताणावर संशोधन करणाऱ्या एका मानसशास्त्रज्ञाने ताणाचा मानसिक कार्याच्या निर्वतनावर विपरीत परिणाम होईल असे अभ्युपगम मांडले. बाराव्या इयत्तेत शिकणारे, सतरा ते एकोणवीस वयोगटातील दीडशे प्रयुक्त (पंचाहत्तर मुले व पंचाहत्तर मुली) या अध्ययनासाठी वापरण्यात आले. सर्व प्रयुक्तांचा बुद्धिगुणांक 85 ते 115 च्या दरम्यान होते. या प्रयुक्तांचे,

subjects were in the IQ range of 85 to 115. Three groups of equal size were formed by random assignment. Group I performed under high stress condition, Group II performed under moderate stress condition, and Group III performed under low stress condition. Each subject was instructed to solve 30 simple numerical problems in the allotted time of 60 minutes. The mean number of correctly solved problems were seventeen, fifteen and thirteen respectively. The intergroup mean differences were statistically significant.

46. The variable 'intelligence', in the above study, can be labelled as :

- (1) Behavioural variable
- (2) Continuous variable
- (3) Controlled variable
- (4) Organismic variable

Choose the *correct* option :

- (A) (1) and (3) only
- (B) (2) and (3) only
- (C) (1), (2) and (3) only
- (D) (2), (3) and (4) only

सारखी संख्या असलेले, तीन समूह अनियत-पद्धतीने करण्यात आले. समूह एक मधील प्रयुक्तांनी उच्च ताण स्थितीत, समूह दोन मधील प्रयुक्तांनी मध्यम ताण स्थितीत आणि समूह तीन मधील प्रयुक्तांनी कमी ताण स्थितीत प्रयोगात दिलेले कार्य केले. यामध्ये प्रत्येक प्रयुक्ताला तीस साध्या आंकिक समस्या, निर्धारित साठ मिनिटात, सोडविण्यास सांगण्यात आले. बरोबर सोडविलेल्या समस्यांचा मध्य, तीन समूहांसाठी अनुक्रमे सतरा, पंधरा व तेरा होता. समूहां-मधील फरक सांख्यिकीय दृष्ट्या लक्षणीय होते.

46. वरील अध्ययनातील 'बुद्धिमत्ता' या परिवर्त्याला पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारचे परिवर्त्य म्हणता येईल ?

- (1) वर्तन परिवर्त्य
- (2) सलग परिवर्त्य
- (3) नियंत्रित परिवर्त्य
- (4) जीव परिवर्त्य

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (1) व (3) फक्त
- (B) (2) व (3) फक्त
- (C) (1), (2) व (3) फक्त
- (D) (2), (3) व (4) फक्त

47. Which of the following statistical method would be suitable for evaluating the intergroup mean differences ?

- (A) Paired samples *t*-test
- (B) One-way ANOVA
- (C) Two-way ANOVA
- (D) Repeated measures ANOVA

48. Which one of the following conclusion can be drawn on the basis of the above study ?

- (A) Researcher's hypothesis has been rejected
- (B) Researcher's hypothesis has been partially accepted
- (C) Researcher's hypothesis has been accepted
- (D) Inadequate data to evaluate researcher's hypothesis

47. पुढीलपैकी कोणती संख्याशास्त्रीय पद्धत समूहांमधील मध्यांचे मूल्यांकन करण्यासाठी योग्य आहे ?

- (A) युग्म नमुना टी-टेस्ट
- (B) एकमार्गी प्रचरण विश्लेषण
- (C) द्विमार्गी प्रचरण विश्लेषण
- (D) पुनरावृत्त मापन प्रचरण विश्लेषण

48. वरील अध्ययनाद्वारे पुढीलपैकी कोणता निष्कर्ष काढता येईल ?

- (A) संशोधकाचे अभ्युपगम अस्वीकृत झाले
- (B) संशोधकाचे अभ्युपगम आंशिकरित्या स्वीकृत झाले
- (C) संशोधकाचे अभ्युपगम स्वीकृत झाले
- (D) संशोधकाच्या अभ्युपगमाचे मूल्यांकन करण्यास अपर्याप्त प्रदत्त

49. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below :

List I

(Type of Variable)

- (P) Independent variable
- (Q) Dependent variable
- (R) Controlled variable
- (S) Discrete variable

List II

(Variable)

- (1) Subject's gender
- (2) Subject's education
- (3) Stress level
- (4) Number of numerical problems solved by the subject

Codes :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (3) (4) (2) (1)
- (B) (4) (3) (1) (2)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (3) (4) (1) (2)

49. यादी I आणि यादी II यांची जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकाच्या आधारे **योग्य** उत्तर द्या :

यादी I

(परिवर्त्य प्रकार)

- (P) स्वतंत्र परिवर्त्य
- (Q) अवलंबी परिवर्त्य
- (R) नियंत्रित परिवर्त्य
- (S) विलग परिवर्त्य

यादी II

(परिवर्त्य)

- (1) प्रयुक्ताचे लिंग
- (2) प्रयुक्ताचे शिक्षण
- (3) ताण पातळी
- (4) प्रयुक्ताने बरोबर सोडविलेल्या आंकिक समस्यांची संख्या

संकेतांक :

- (P) (Q) (R) (S)
- (A) (3) (4) (2) (1)
- (B) (4) (3) (1) (2)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (3) (4) (1) (2)

50. Given below are the two statements—an Assertion (A) and a Reason (R). Read them and indicate your answer using the codes given below :

Assertion (A) : In the above study, the subjects have been randomly assigned to the three groups.

Reason (R) : Random assignment of the subjects enables the experimenter to manipulate the independent variable effectively.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is *not* the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

50. पुढे दोन वाक्ये एक विधान (A) आणि एक कारण (R) दिलेली आहेत. ती वाचा व त्याखालील संकेत वापरून योग्य उत्तर दर्शवा :

विधान (A) : वरील अध्ययनात, प्रयुक्तांना तीन समूहात अनियत पद्धतीने विभाजित करण्यात आले.

कारण (R) : प्रयुक्तांच्या अनियतपद्धतीने केलेल्या विभाजनामुळे प्रयोगकर्त्याला स्वतंत्र परिवर्त्याची हाताळणी परिणामकारक रित्या करता येते.

संकेतांक :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

MAY - 13216/II—D

ROUGH WORK